

ZWROT PODATKU AKCYZOWEGO PRODUCENTOM ROLNYM

Komentarz

Bogumił Pahl, Sławomir Presnarowicz

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

ZWROT PODATKU AKCYZOWEGO PRODUCENTOM ROLNYM

Komentarz

Bogumił Pahl, Sławomir Presnarowicz

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Stan prawny na 8 grudnia 2021 r.
z uwzględnieniem zmian, które wejdą w życie 1 stycznia 2022 r.

Recenzent
Dr hab. Mariola Lemonnier, prof. UŁ

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Kinga Zając

Opracowanie redakcyjne
JustLuk

Projekt okładek serii
Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujemy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
© Copyright by Bogumił Pahl
© Copyright by Sławomir Presnarowicz
Warszawa 2021

ISBN 978-83-8246-891-5

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	11
Od Autorów	13
Ustawa o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz.U. z 2019 r. poz. 2188 ze zm.)	15
Art. 1. [Zakres obowiązywania i cel ustawy]	17
1. Charakter prawny zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym	17
2. Przedmiot zwrotu	18
3. Przykładowe oznaczania oleju napędowego stosowane na wybranych stacjach paliw	21
4. Pojęcie produkcji rolnej	22
5. Warunek wykorzystania oleju napędowego do produkcji rolnej	23
6. Zwrot podatku akcyzowego a pomoc publiczna	24
Art. 1a. [Zmiany w Nomenklaturze Scalonej a stosowanie ustawy]	27
Art. 2. [Stosowanie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego do spraw zwrotu podatku akcyzowego]	28
Art. 3. [Podmioty uprawnione do otrzymania zwrotu podatku akcyzowego]	29
1. Pojęcie producenta rolnego	30
2. Posiadanie samoistne i posiadanie zależne	30

3. Osoby fizyczne jako producenci rolni	34
4. Osoby prawne jako podmioty uprawnione do otrzymania zwrotu podatku akcyzowego	35
5. Jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej	35
6. Czy producentem rolnym jest spółka cywilna czy wspólnicy spółki cywilnej?	37
7. Współwłaściciele (współposiadacze) użytków rolnych a prawo do zwrotu podatku	42
8. Czy wspólnota gruntowa może ubiegać się o zwrot podatku akcyzowego?	48
9. Zbieg posiadania samoistnego i posiadania zależnego	49
10. Czy możliwe jest zaakceptowanie wniosku, jeśli wnioskodawca będący współwłaścicielem (współposiadaczem) użytków rolnych wykazał powierzchnię użytków rolnych innego (współwłaściciela), który zmarł i nie można ustalić spadkobiercy, i nie zawarł na piśmie umowy dzierżawy ze zmarłym współwłaścicielem i jego spadkobiercami?	51
11. Czy upoważniony przez wójta, burmistrza (prezydenta miasta) pracownik urzędu gminy lub miasta może żądać oświadczenia o dzierżawionych użytkach rolnych lub przedłożenia umowy dzierżawy?	53
12. Czy wójt, burmistrz (prezydent miasta) może ubiegać się o zwrot podatku akcyzowego w gminie, w której jest urzędnikiem pełniącym funkcję organu wykonawczego?	54
13. Czy możliwe jest złożenie wniosku o zwrot podatku akcyzowego przez podmiot, który w dniu złożenia wniosku nie posiada użytków rolnych, ale dysponuje fakturami potwierdzającymi zakup oleju napędowego z 6 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym składany jest wniosek i w którym to okresie posiadał użytki rolne?	55
14. Pojęcie gospodarstwa rolnego	57

Art. 3a. [Producenci rolni, którym nie przysługuje zwrot podatku akcyzowego]	61
Art. 4. [Limit oraz kwota zwrotu podatku]	66
1. Zasada ustalania kwoty zwrotu podatku	67
2. Zasady ustalania limitu zwrotu podatku	69
3. Dopuszczalność zmiany limitu zwrotu podatku w trakcie roku	73
4. Aspekty proceduralne zmiany limitu zwrotu podatku w trakcie roku	77
5. Czy możliwe jest wykorzystanie całego limitu zwrotu podatku akcyzowego w pierwszym terminie składania przez producentów rolnych wniosków, tj. od 1 lutego do ostatniego dnia lutego danego roku?	79
6. Problemy związane z ustalaniem limitu zwrotu na bydło	79
6.1. Przesłanki wprowadzenia dodatkowego limitu zwrotu podatku na bydło	79
6.2. Posiadacz gospodarstwa rolnego jako podmiot uprawniony do otrzymania zwrotu na bydło	84
6.3. Jak postąpić, gdy mąż posiada użytki rolne, a bydło zarejestrowane jest na żonę?	85
6.4. Czy DJP podlega zaokrągleniu?	85
6.5. Czy producent rolny posiadający dwie lub więcej siedzib stada na terenie jednej gminy może złożyć jeden wniosek o zwrot podatku akcyzowego?	86
7. Grunty wyłączone z ustalania limitu zwrotu podatku akcyzowego	87
Art. 5. [Decyzja w sprawie zwrotu podatku]	91
1. Elementy decyzji w sprawie zwrotu podatku akcyzowego	91
2. Właściwość miejscowa organu administracji publicznej do zwrotu podatku akcyzowego	95
3. Czy organ administracji publicznej w sentencji decyzji przyznającej zwrot podatku akcyzowego w drugim terminie zobowiązany jest wskazywać limit pozostały do wykorzystania?	97

Art. 6.	[Wniosek o zwrot podatku; załączniki do wniosku]	98
1.	Terminy składania wniosków o zwrot podatku	100
2.	Czy ostatecznym terminem składania wniosków o zwrot podatku akcyzowego przez producentów rolnych jest dzień np. 31 sierpnia, pomimo że wypada w dzień wolny od pracy?	102
3.	Elementy wniosku o zwrot podatku akcyzowego	103
4.	Czy w przypadku złożenia przez producenta rolnego wniosku o zwrot podatku akcyzowego na nieaktualnym formularzu należy wezwać wnioskodawcę do usunięcia braków w terminie 7 dni z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania?	105
5.	Czy na wniosku o zwrot podatku akcyzowego składanego przez jednego z małżonków będącego współwłaścicielem gospodarstwa rolnego należy wykazać powierzchnię użytków rolnych w pozycji „jestem posiadaczem użytków rolnych”, czy w pozycji „jestem współposiadaczem użytków rolnych”?	107
6.	Czy rolnik, który w pierwszym terminie składania wniosku o zwrot podatku akcyzowego nie wykazał DJP, może wykazać je w drugim terminie zwrotu? . . .	107
7.	Czy do wniosku o zwrot podatku akcyzowego producent rolny powinien załączyć odpis Krajowego Rejestru Sądowego, jeżeli podlega wpisowi do tego rejestru?	109
8.	Załączniki do wniosku o zwrot podatku akcyzowego – dokumenty stanowiące dowód zakupu oleju napędowego	109
8.1.	Faktury VAT lub ich kopie	109
8.2.	Paragon z NIP	111
8.3.	Jak należy postąpić, jeżeli rolnik posiada użytki rolne np. w trzech gminach, natomiast olej napędowy zakupił na podstawie jednej faktury?	115

8.4. Czy w przypadku dołączenia przez producenta rolnego do wniosku o zwrot podatku akcyzowego tylko kopii faktur stanowiących dowód zakupu oleju napędowego w okresie 6 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku organ powinien wezwać producenta rolnego do dostarczenia do urzędu gminy lub miasta oryginałów faktur w celu umieszczenia na nich przez upoważnionego przez wójta, burmistrza (prezydenta miasta) pracownika urzędu gminy lub miasta adnotacji: „przyjęto w dniu ... do zwrotu części podatku akcyzowego”?	115
8.5. Na której stronie faktury przystawić pieczęć „przyjęto w dniu ... do zwrotu części podatku akcyzowego”?	116
8.6. Czy mogą zostać uwzględnione faktury wystawione na któregoś z rodziców, a rodzice przed dniem złożenia wniosku przeszli na emeryturę lub rentę rolniczą (w tym strukturalną), dołączone do wniosku o zwrot podatku akcyzowego złożonego przez następcę gospodarstwa rolnego (córkę lub syna, którzy przejęli w posiadanie gospodarstwo rolne)?	117
8.7. Faktury składane przez współposiadaczy	117
8.8. Czy ustalając kwotę zwrotu podatku akcyzowego, można uwzględnić faktury, na których ilość oleju napędowego wyrażona jest w metrach sześciennych?	118
8.9. Czy do wniosku o zwrot podatku akcyzowego składanego w lutym danego roku mogą zostać dołączone faktury VAT potwierdzające zakup oleju napędowego w styczniu, których termin płatności przypada na luty?	118
9. Zasady ustalania średniej dużej liczby przeliczeniowej była	119
10. Dokumenty potwierdzające DJP	119

11. Czy rolnik składający wniosek o zwrot podatku także w drugim – sierpniowym terminie – zobowiązany jest po raz kolejny wystąpić do kierownika biura powiatowego o wydanie dokumentu, z którego wynika DJP?	120
12. Braki formalne wniosku	123
Art. 7. [Terminy wypłat zwrotu podatku]	123
1. Terminy zwrotu podatku akcyzowego	124
2. Wzruszenie decyzji ostatecznej a terminy zwrotu podatku	124
Art. 8. [Zasady zwrotu dotacji celowej]	126
1. Zwrot podatku akcyzowego jako zadanie z zakresu administracji rządowej	127
2. Elementy wniosku o dotację celową	127
3. Termin złożenia wniosku o dotację	129
4. Termin na złożenie wniosku o dotację w przypadku zmiany, uchylenia albo stwierdzenia nieważności decyzji	131
5. Sprawozdawczość oraz zwrot niewykorzystanych kwot dotacji	132
6. Czy pracownikom, którzy wykonują prace związane z postępowaniem w sprawie zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym i jego wypłatą, przysługuje dodatkowe wynagrodzenie?	141
Art. 9. [Podatek nienależny lub nadmiernie zwrócony]	141
Art. 10. [Przepis przejściowy]	144
Art. 11. [Wejście w życie ustawy]	144
Załącznik. Współczynniki przeliczeniowe sztuk bydła na duże jednostki przeliczeniowe	147
Bibliografia	149
Orzecznictwo	153

Wykaz skrótów

Akty prawne

- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.)
- k.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1444 ze zm.)
- k.p.a. – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.)
- k.s.h. – ustawa z 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1526 ze zm.)
- o.p. – ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2021 r. poz. 1540 ze zm.)
- pr. up. – ustawa z 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2020 r. poz. 1228 ze zm.)
- r.p.z.p.a. – rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 23.08.2006 r. w sprawie przekazywania gminom dotacji celowej na postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę (Dz.U. z 2013 r. poz. 1339 ze zm.)
- u.f.p. – ustawa z 27.08.2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.)
- u.p.e.a. – ustawa z 17.06.1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2020 r. poz. 1427 ze zm.)

- u.p.o.l. – ustawa z 12.01.1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1170 ze zm.)
- u.p.r. – ustawa z 15.11.1984 r. o podatku rolnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 333)
- u.p.t.u. – ustawa z 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2021 r. poz. 685 ze zm.)
- u.z.p.a. – ustawa z 10.03.2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz.U. z 2019 r. poz. 2188 ze zm.)

Inne

- DJP – duża jednostka przeliczeniowa bydła
- MRiRW – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- NSA – Najwyższy Sąd Administracyjny
- ONSAiWSA – Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych
- OSNC – Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna
- OSNP – Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
- OSP – Orzecznictwo Sądów Polskich
- SA – Sąd Apelacyjny
- SN – Sąd Najwyższy
- WSA – Wojewódzki Sąd Administracyjny

Od Autorów

Instytucja zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej została wprowadzona do polskiego porządku prawnego 1.04.2006 r. Zasadniczym jej celem było obniżenie kosztów ponoszonych przez rolników i w konsekwencji zwiększenie konkurencyjności polskich gospodarstw rolnych na rynku unijnym¹. Pomoc dla rolników w tej oraz podobnej formie funkcjonuje w innych krajach członkowskich Unii Europejskiej, co wpływa na rozwój rolnictwa tych krajów.

Komentowana ustawa była kilkakrotnie nowelizowana. Kluczowe zmiany zaszły od 1.01.2019 r. na mocy ustawy z 9.11.2018 r. o zmianie ustawy o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej², które rozszerzyły zakres zwrotu podatku akcyzowego od zakupionego oleju napędowego przez hodowców bydła. Nie można również pominąć faktu, że od 1.01.2022 r. na mocy ustawy z 1.10.2021 r. o zmianie ustawy o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej³ nastąpi zwiększenie limitu zwrotu podatku na 1 ha użytków rolnych z dotychczasowych 100 l na 110 l, a w przypadku hodowców bydła – z 30 l na 40 l na jedną dużą jednost-

¹ Zob. uzasadnienie do rządowego projektu ustawy, V kadencja, druk sejm. nr 284, orka.sejm.gov.pl/Druki5ka.nsf/0/640E5C9FE3EB9F0DC125710D00387330/\$file/284.pdf (dostęp: 8.10.2021 r.).

² Dz.U. z 2018 r. poz. 2247.

³ Dz.U. z 2021 r. poz. 2227.

kę przeliczeniową bydła. Ponad 15 lat obowiązywania tej konstrukcji prawnej pokazuje, iż realizacja zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym rodzi liczne wątpliwości, co związane jest w dużej mierze z przyjętymi rozwiązaniami prawnymi. Niejednokrotnie są one niejasne, a w niektórych sytuacjach po prostu ich brakuje. Najlepszym tego dowodem są przepisy normujące właściwość organu administracji publicznej (wójta, burmistrza, prezydenta miasta) w sprawie zwrotu podatku dla hodowców bydła posiadających siedziby stada na terenie różnych gmin – nie zawsze tych, na terenie których znajdują się użytki rolne.

Celem niniejszego komentarza jest szczegółowa analiza przepisów normujących zwrot podatku akcyzowego producentom rolnym z uwzględnieniem orzecznictwa sądów administracyjnych, stanowisk wyrażanych w licznych pismach przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz literaturze przedmiotu. Zamierzeniem autorów jest zaprezentowanie i rozwiązanie problemów pojawiających się na etapie stosowania przepisów normujących zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. Zależy nam na tym, aby podmioty stosujące te regulacje mogły podjąć odpowiednie, uzasadnione decyzje. Komentarz skierowany jest przede wszystkim do pracowników gminnych organów administracji publicznej oraz producentów rolnych. Podjęte w nim rozważania natury praktycznej i teoretycznej mogą być również wykorzystane przez sędziów sądów administracyjnych, pełnomocników procesowych, studentów takich kierunków, jak: prawo, administracja, ekonomia, jak i innych, na których realizowane są przedmioty związane z szeroko rozumianym prawem rolnym i rolnictwem.

Praca uwzględnia stan prawny na dzień 8.12.2021 r. oraz zmiany w konstrukcji przepisów normujących zwrot podatku akcyzowego producentom rolnym, które wchodzi w życie z dniem 1.01.2022 r.

*Bogumił Pahl
Sławomir Presnarowicz*

USTAWA

z dnia 10 marca 2006 r.

o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej¹

(Dz.U. z 2019 r. poz. 2188; zm.: Dz.U. z 2021 r. poz. 2227)

¹ Niniejsza ustawa wdraża przepisy dyrektywy Rady 2003/96/WE z 27.10.2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (Dz.Urz. UE L 283, s. 51; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 9, t. 1, s. 405).